



2025-06-26

Klimat- och näringslivsdepartementet

Remiss av promemorian Genomförande av bestämmelser i förnybartdirektivet om tillståndsförfaranden för förnybar energi (KN2025/00895)

Åre kommun har tagit del av promemorian 'Genomförande av bestämmelser i förnybartdirektivet om tillståndsförfaranden för förnybar energi' och lämnar följande synpunkter:

Det kommunala vetot och det lokala självstyret

Promemorian innehåller flera förslag som sammantaget riskerar att i praktiken försvaga det kommunala självstyret i frågor som rör etablering av anläggningar för förnybar energi. Även om det kommunala vetot enligt 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900) formellt inte föreslås ändras, införs rättsliga förskjutningar som innebär att lokala intressen kan få svårare att hävdas i tillståndprocesser.

Särskilt oroande är den föreslagna presumtionen att förnybar energi ska anses utgöra ett 'allt överskuggande allmänintresse' enligt ny 7 kap. 29 c § miljöbalken. Åre kommun anser att det kommunala vetot måste vara reellt och inte enbart formellt. Kommunen efterlyser uttryckliga förtydliganden om att varken lagstiftningens ändamål eller presumtioner får tolkas så att de kringgår kommunens beslutskompetens.

Konflikter med rennäring och urfolksintressen

Stora delar av Åre kommun utgör renbetesland med funktionella marker för samebyarnas verksamhet. Etablering av storskaliga anläggningar för förnybar energi riskerar att orsaka betydande hinder för renskötseln, särskilt i kalvningsland och flyttleder.

Promemorians förslag att förnybar energi i regel ska bedömas utgöra ett allt överskuggande allmänintresse riskerar att försvåra en korrekt intresseavvägning i mål där rennäring berörs. Detta kan stå i konflikt med svensk lagstiftning samt internationella normer rörande urfolks rättigheter, inklusive principerna i ILO-konvention 169 om samers rätt till inflytande över nyttjande av traditionella marker och resurser • även om konventionen inte är ratificerad av Sverige.

Friluftsliv, turism och landskapsbild som riksintressen och bärande näringar

Åre kommun är en av Sveriges främsta turistdestinationer, där naturupplevelser, friluftsliv och landskapsbild utgör centrala förutsättningar för en omfattande

besöksnäring. Dessa värden är inte bara av lokal betydelse utan är även utpekade som riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Turismen är en av kommunens viktigaste basnäringar, med stark koppling till allemansrätten, tillgång till obruten natur och fjällmiljö.

Promemorian ger förnybar energi ett försteg i intresseavvägningen genom att föreslå att sådana verksamheter generellt ska anses utgöra ett ·allt överskuggande allmänintresse·. Det saknas dock en analys av hur detta förhåller sig till andra riksintressen, såsom friluftsliv, landskapsbild och kulturmiljö, som i många fall kan motivera att ett projekt inte bör genomföras i viss lokalisering.

Åre kommun anser att en hållbar omställning till förnybar energi förutsätter att alla nationella intressen behandlas likvärdigt, och att lokal och regional kontext tillåts väga tungt i den samlade bedömningen. Det är särskilt viktigt i kommuner där naturturism och friluftsliv är avgörande för sysselsättning och utveckling.

Begränsade möjligheter till lokal miljöprovning

Förslaget att en tidigare framtagna miljökonsekvensbeskrivning ska gälla i flera tillståndprocesser under upp till tre år begränsar möjligheten att uppmärksamma ny eller förändrad miljöpåverkan. Det innebär också att kommunens möjligheter att genom planprocesser eller yttranden föra in ny lokal kunskap eller göra en aktuell intresseavvägning minskar.

Det riskerar att leda till att tillstånd fattas på föråldrat eller otillräckligt underlag, särskilt i områden där ekologiska, sociala och ekonomiska värden är i ständig förändring.

Avslutande synpunkter

Åre kommun stödjer målet om en omställning till förnybar energi, men motsätter sig att detta sker på bekostnad av lokalt självstyre, rättssäkerhet och andra erkända samhällsintressen. Kommunen avstyrker därför promemorians förslag i de delar som:

- Presumerar att förnybar energi generellt ska ges företräde
- Begränsar möjligheten till lokal miljöprovning och påverkan
- Underminerar det kommunala vetots faktiska innebörd

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Linda Sundström
ordförande

Saga Bergman
nämndsekreterare